BAAC VLAANDEREN RAPPORT 3451

Archeologienota met beperkte samenstelling

Rumst, Uitbreidingstraat-Populierenlaan - Aanpassing

Deel 2: Programma van Maatregelen

BAAC Vlaanderen bvba
Hendekenstraat 49, 9968 BASSEVELDE
info@baac.be
www.baac.be

Inhoud

1 Administratieve gegevens 1

2 Gemotiveerd advies 2

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein 2

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen 2

2.3 Impactbepaling 2

2.4 Bepalingen van de maatregelen 4

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek 4

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek 4

1 Administratieve gegevens

Algemeen	
Naam site	Rumst, Uitbreidingstraat-Populierenlaan - Aanpassing
Ligging	Uitbreidingsstraat-Populierenlaan, Rumst, Rumst, provincie Antwerpen
Kadaster	Gemeente Rumst, Afdeling 2, Sectie A, Percelen: 276A3, 277N4, 277R4, 280A2, 280B2, 280C2, 280D, 280D2, 280E2, 280F2, 280G2, 280K2, 280L2, 280M2, 280N2, 280W, 280X, 280Y, 282N, 289H3 en Openbaar terrein
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2026-0632
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2026G92)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren	
Auteur	Ben Terryn
Betrokken actoren	Ben Terryn
Betrokken derden	Niet van Toepaasing

Plangebied	
Oppervlakte plangebied	16.195 m²
Kartering gewestplan	Woongebieden (0100) Bufferzones (0600) Groengebieden (0700)

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen[1], tenzij anders vermeld.

[1] GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied is gelegen in Terhagen, deelgemeente van Rumst, aan de Rupel. De Rupelstreek wordt vanaf de 19de eeuw gekenmerkt door een steeds intensievere baksteennijverheid. Het oorspronkelijke landschap met landbouwgronden, weilanden en verspreide bewoning in kleine dorpen raakt hierdoor zwaar verstoord. Er worden enorm grote en diepe kleiputten uitgegraven en uitgestrekte industriële sites met baksteenovens en droogkamers aangelegd. De kleine dorpen in het gebied, zoals Terhagen, kennen eveneens een grote groei. Vanaf de jaren '70 van de 20ste eeuw verdwijnen de meeste van de fabrieken en de kleiontginningen raken in verval.

Het is op basis van de historische bronnen niet duidelijk dat er binnen het plangebied zelf aan kleiontginning is gedaan of dat het ooit werd ingenomen door een steenbakkerij. Wel is duidelijk dat deze industriële activiteiten in de onmiddellijke omgeving hebben plaatsgevonden. Zo was er een steenbakkerij gelegen meteen ten westen van het plangebied, het huidige Molleveld. Aangezien GGA-gebied 8776, dat werd afgebakend op basis van het OVAM archief en dat geheel of gedeeltelijk opgevulde groeves en uitgravingen betreft, deels binnen het plangebied is gelegen, kan worden vermoed dat ook binnen het plangebied een aantal uitgravingen hebben plaatsgevonden.

Wat op basis van het DHM, oude topografische kaarten en boorgegevens van DOV zeker kan worden vastgesteld, is dat het plangebied in de jaren '70 van de 20ste eeuw met minimaal 2,30m is opgehoogd.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van het uitgevoerde bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er voor het plangebied een zeer lage verwachting bestaat voor het aantreffen van archeologische sites uit alle periodes. GGA-gebied 8776, dat ook grote delen van het plangebied inneemt, valt samen met een gebied waarin in het verleden een zeer intensieve kleiontginning en baksteennijverheid heeft plaatsgevonden. Het gebied komt overeen met geheel of gedeeltelijk opgevulde groeves en uitgravingen en werd afgebakend op basis van het OVAM-archief. Aangezien deze intensieve industriële activiteiten en uitgravingen zowel binnen als in de ruime omgeving van het plangebied hebben plaatsgevonden, kan worden aangenomen dat het bodemarchief in het plangebied zwaar is verstoord en er dus een lage archeologische verwachting is.

2.3 Impactbepaling

De opdrachtgever plant op het terrein de sloop van de huidige bebouwing en aansluitend de nieuwbouw van drie bouwblokken met bijhorende bovengrondse en ondergrondse parkeerplaatsen, groenzones en overige infrastructuur (verharding, tuinen, wadi's en citernes).

Tabel 1: Tabel met impact (oppervlakte en diepte) van de geplande ingrepen

INGREEP	OPPERVLAKTE	DIEPTE (INCLUSIEF BUFFER)
SLOOP	/	Geen impact want GGA
FUNDERING WOONBLOK 1 EN 2A	Blok 1: 1050 m² Blok 2A: 200 m²	plaat: 0,70 m Stroken : 1,05 m
PARKEERGARAGE WOONBLOK 2	980 m²	3,50 m
PARKEERGARAGE WOONBLOK 3	450 m²	geen impact want GGA
PUTTEN	Tussen 13 m² en 95 m²	1,20 m tot 4,00 m
WADI'S HUIZEN	Tussen 5 m² en 30 m²	0,60 m - 0,90 m
TUINEN EN VERHARDING	2500 m²	0,80 m
OVERIGE VERHARDING EN GRINDGAZON	2050 m² 700 m²	0,80 m
GROENZONES	3700 m²	0,40 m
WADI OMGEVING	810 m²	Max 1,70 m
NUTSLEIDINGEN	Lineaire verstoring	1,70 m tot 2,70 m

De woonblokken hebben een relatief grote en tevens diepe impact. Vooral woonblok 2 en woonblok 3 hebben een grote impact omwille van de ondergrondse parkeergarage. De impact van woonblok 1 blijft daarentegen relatief beperkt omdat hier geen kelder is gepland.

De putten en wadi's van de huizen hebben soms een zeer diepe verstoring, maar deze ingrepen zijn wel verspreid over het plangebied en hebben bovendien kleine oppervlaktes. Ook de nutsleidingen hebben qua diepte een grote impact, maar het gaat wel om verstoringen in relatief smalle sleuven.

De omgevingsaanleg met groenzones, grindgazon, tuinen en verhardingen heeft een zeer groot oppervlakte, maar de impact in de diepte is wel relatief klein, namelijk slechts 0,40 m tot max 0,80m diep.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Het plangebied ligt deels -ongeveer de helft- in GGA-Gebied 8776. De vaststelling van dit GGA-Gebied is gebeurd op basis van 'rubriek 60' gronden van het OVAM archief. Het betreft geheel of gedeeltelijk opgevulde groeves en uitgravingen. Gebied 8776 is een zeer groot gebied van 460 hectare tussen de dorpen Boom en Rumst dat samenvalt met oude kleiputten waar in het verleden Boomse klei werd gewonnen. Daar waar klei werd gewonnen in het verleden, is de bodem uiteraard verstoord en is er met zeer hoge waarschijnlijkheid geen archeologie meer bewaard. Voor de delen van het plangebied die binnen het GGA-gebied gelegen zijn, is er dus geen potentieel meer op kennisvermeerdering.

Voor de delen van het plangebied die niet binnen het GGA-gebied gelegen zijn, wordt het potentieel op kennisvermeerdering bepaalt door de impact van de geplande werken af te wegen tegenover de archeologische verwachting.

Aangezien het plangebied in de jaren '70 van de 20ste met minimaal 2,30m werd opgehoogd, dient hierbij enkel rekening te worden gehouden met de ingrepen die een diepere impact hebben. Bijgevolg hebben enkel de parkeergarage onder woonblok 2 en enkele putten en nutsleidingen een mogelijk verstorende impact op het bodemarchief. Aangezien van woonblok 2 slechts 380 m² niet in GGA-gebied gelegen is en ook voor de putten en nutsleidingen het om zeer beperkte oppervlaktes gaat, kan echter worden geconcludeerd dat er ook voor deze ingrepen geen potentieel op kenniswinst aanwezig is, zeker omdat de archeologische verwachting voor het plangebied zeer laag is.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon echter voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek[2] is verder vooronderzoek niet aangewezen.

[2] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3